

Szerkesztőség:

Arad, Acsev.-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.
Eulev. Fegede Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 840 lej
Fél évre ... 420 lej
Negyed évre ... 210 lej
Havonta ... 70 lej

Hirdetések díjazás szerinti

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

A bankbetét.

Az adórémitgetés folyamán most a takarékbetétek tulajdonosaira került a sor. Az aradi pénzügyigazgatóság azzal a rémhírrel próbál ráijeszteni a betevőkre, hogyha nem vallanak őszintén, akkor a bankokban kutatja ki, mit hallgattak el az adóvallomások során. Lapunk belsejében nyilatkozik ez ügyben a pénzügyigazgatóság és egyik nagy aradi pénzügyintézet vezetője, s mind a két nyilatkozatból az tűnik ki, hogy a betétek tulajdonosai között az izgalomra és a nyugtalanságra alapos ok nincs. Maga a pénzügyigazgatóság is elismeri, hogy csak preventív kísérletet tesz az adóvallomási ívek lelkiismeretes és precíz kitöltésére. A pénzügyintézetek meggyőződése szerint pedig a bankok könyveiben való kutatás nemcsak keresztülvitelien, de nem is lenne célravezető és pedig két okból: először ezek a betétek egy tekintélyes százaléka külföldi pénzügyintézetek és magánosok itt elhelyezett tőkái, másrészt pedig, ha egy miniszteri rendelet mégis nyilván akarná tartani a román állampolgárok takarékbetétét, akkor az egyértelmű lenne azzal, hogy a takarékpénztárakból és ezzel a gazdasági élet vérkeringéséből elüzi a polgárság takarékoságának gyümölcsét és vagy visszakergeti a nehezen előcsalogatott pénzeket a falusi gazdák ládafiába és szalmazsákjaiba, vagy pedig a magánussora-ipart segíti elő. Mert aki nem helyezi el a pénzét a takarékpénztárba, az majd kölcsönadja magánosoknak és ez utóbbiak ha majd a bankoktól normális kamattal mellett kölcsönt kapni nem tudnak, szívesen fizetnek bármilyen kamatot a privátuzsorasoknak. Ezekből az üzletekből azután csakugyan nem lesz az államnak semmiféle haszna, mert se az uzsora, se a kölcsönkereső nem fognak önként elmenni a pénzügyigazgatósághoz bejelenteni, hogy mennyit adtam és mennyit kaptam kölcsön. Aki ezt az ominózus rendeletet kitalálta és végre próbálja hajtani, az kegyetlen munkára vállalkozik, hódjára lesz Románia amugy is ezer sebből vérző közgazdasági életének.

Február 19-én választ Arad.

Belügyminiszteri távirat a főpolgármesterhez. — Hogyan folynak le a községtanácsai választások. — Elrendelték a választást Arad megyében is.

(Saját forrásitónktól.) Ma este távirat érkezett a belügyminiszteriumból dr. Robu János főpolgármesterhez. A távirat közli, hogy az aradi választás február 19-én tartandó meg. A választás menete a törvény szerint a következőképpen folyik le:

Hogy történik a szavazás.

A jelöléseket a választás előtt nyolc nappal kell benyújtani a törvényszék elnökénél s az ajánló listán legalább 50 választó aláírásának kell lennie. A községtanács Aradon 24 rendes s 13 póttagból áll. A szavazás egy nap alatt történik reggel nyolctól déli 12-ig s délután 2-től este 5, illetve 10 óráig. A szavazó cédula 1—2—3 oldalas lesz, aszerint, ahány lista szerepel. Az utolsó oldal üres s a törvényszéki elnök oda helyezi a pecsétet. Minden szavazó megkapja a szavazási helyiségben a lapot s egy bélyegzőt, amelyen ez a szó szerepel: „Votat”. Ezt arra a listára teszi, amelyre szavazni akar. A cédulát azután négy rétre hajtja s úgy adja az elnöknek. Semmisnek deklarálják azokat a szavazatokat, amelyeket nyitva adnak át, azokat, amelyekben valamelyik jelölt nevét áthúzták, vagy amelyek nem a bíróság által kiadott szavazólapon történtek. A megsemmisítést az elnök mondja ki. A választás tartama alatt 500 méter körzetben rendőrség és katonaság lesz felállítva s ebbe a körzetbe felfegyverkezve senkinek belépnie nem szabad. Propagandát hangos kiabálással csinálni nem szabad s a körzetben csoportosulni szintén tilos. A választás napján a korcsmák zárva tartandók. Az eredményt a következőképpen állapítják meg: Amely lista a szavazatok abszolút többségét kapja, annak négyötödrésze kerül be a tanácsba, a fennmaradt egyötödrész mandátum a kisebbségben maradt listák jelöltjeinek jut. Ha egyik lista sem kapja meg az abszolút többséget, a szavazást megismétlik a következő hét ugyanazon napján s ekkor már a relatív többséget kapott lista győz. Az ellenvetéseket az eredmény kihirdetésétől számított tíz napon belül kell beadni. Ha nem adtak felebezést vagy ha a felebezést alaptalannak találják, összehívják az új tanácsot, hogy az esküt letegye.

A polgármesterválasztás.

A tanácsstagok esküje nyilvános ülésen történik a prefektus jelen-

létében s ugyanezen az ülésen történik a polgármesterválasztás is. Ha a miniszterium 10 napon belül nem hívja össze a tanácsot, a tanács magától ül össze s leteszik az esküt a korelnök kezébe. A hivatalból kinevezett s megválasztott tanácsstagok, kivéve a megye delegáltjait, szavazati joggal rendelkeznek a polgármesterválasztásnál, azonban mindenki csak egy személyre szavazhat. A három legtöbb szavazatot kapott tagot a miniszteriumhoz terjesztik fel s azokból a király egyet kinevez polgármesternek. A tanács tagjainak nyolc éves mandátumuk van, azonban a tanács egyharmada a negyedik év végén sorsolás útján kiesik. Ezeknek helyét választással töltik be. Ugyanez történik a következő második év végén s így a tanácsstagokat a polgárság időközben kicserélheti.

Elrendelték a választást Arad megyében.

A mai napon I. Georgescu belügyi vezérfelügyelő, vármegyei prefektus és Boneu megyei secretar aláírásával megjelentek a megyebeli községi választásokat elrendelő falragaszok. A falragasz a miniszteri rendelet értelmében február 19 és 20. napjait jelöli meg a községi választások megkezdésére s a választóközségek felsorolásán kívül a választások idejére életbeléptetendő intézkedésekről, a választások technikai és formai keresztülviteléről rendelkezik. E szerint a községi választások a fenti napok egyikén minden megyebeli községben megtörténnek, amikor minden község megválasztja a községi tanács tagjait. A szavazás a választás napján reggel 8 órakor kezdődik és a déli ebédidő megszakításával legkésőbb délután 17 óráig befejezendő. Szükséges esetben a szavazás ideje délután 22 óráig meghosszabbítható. A szavazást mindenki gyakorolhatja, aki a választási névjegyzékben szerepel és a törvény előírta kötelezettségeinek eleget tett. A választási cédulákat legkésőbb a választás előtt 3 nappal a községi előljáróság osztja szét. A választási zónát senkinek sincs joga felfegyverezve átlépni, ugyszintén tilos bárkinek a választókat hangos rábeszéléssel véleményükben befolyásolni. A választások napján minden italmérségi helyiség zárva tartandó. A fenti rendelkezés ellen vétőket a vonatkozó törvény értelmében felelősségre vonják. A megválasztott

községi tanácsstagok a tanács meg alakulására március 23-án ülnek össze.

Elnapolják a parlamentet a községi választások miatt

(Bucuresti, január 26.) Kormánykörökben az a felfogás alakult ki, hogy a községi választások miatt a parlament üléseit február 20-ig, a községi választások lezajlásáig fogják elnapolni. A kormány kebelén belül, Constantinescu földművelésügyi miniszter foglalt állást a terv mellett. A vélemény az, hogy a parlament február 20-ig ne tartson ülést, hogy a képviselők kerületeikbe utazhassanak és választóik körében erőteljes propagandát fejthessenek ki.

Temették a szerzatas elnökét

(Bucuresti, január 26.) Hatalmas közönség jelenlétében temették el ma délben Pherekyde volt szenátusi elnököt. A temetésen a király és Miklós herceg is részt vett. Déli 12 órakor kezdődött a temetési szertartás Pherekyde lakásán. A szertartást Stoie püspök segédletével Miron Cristea patriarcha celebrálta. Gyászbeszédet mondottak Al. Constantinescu földművelésügyi miniszter a kormány és a liberális párt nevében, Voicu Nicescu az ügyvédi kamara nevében, Toni Iliescu a szenátus, Orleanu a kamara nevében. A koszorús kocsik után haladt a gyászhintó, majd a gyászoló gyalogosok után közvetlenül az udvari fogat a királylyal és Miklós herceggel, ezután a kormány tagjai kocsiztak. A gyász-kocsi mellett két oldalt Vaitoianu, Voicu Nicescu, Toni Iliescu és A. Jonescu, a kamara alelnöke haladtak. Amikor a gyászmenet a szenátus elé érkezett, Miron Cristea patriarcha újabb rövid szertartást celebrált. A temetés a késő esti órákig tartott.

Zavargások a bucaresti-i egyetemen.

(Bucuresti, január 26.) A bucaresti-i egyetemen tegnap ismét zavargások voltak. Az orvosi fakultás első éves haligatói a zsidó diákok jelenléte miatt megakadályozták Reiner és Babes professzorok előadását. A nyugalmat a csendőrség állította helyre, amely kiűrtette a tantermeket.

Külföldi postacsomagok tarifája

(Bucuresti, január 26.) A külföldre irányított postacsomagok tarifáját a következőkben állapították meg: egy kilogramm 85 arany centimes, öt kilogrammig 125 arany centimes, tizenöt kilogrammig 205 arany centimes és husz kilogrammig 285 arany centimes.

Ongyilkos egyetemi hallgató.

Főbelőtte magát a budapesti állatorvosi főiskola igazgatója.

(Budapest, január 26.) Az elmúlt év decemberében az első fél év végén az Állatorvosi Főiskolán újra megkezdődtek a gumibotos igazoltatások. Az Állatorvosi Főiskolára a numerus clausus alapján bejutott zsidóvallású hallgatók nem tudták aláírni indexeiket, mert a főiskolai hallgatók sorából kikerült „felelőtlenek” megakadályozták a főiskolába való belépésüket. A főiskola bejártnál igazoltatók várták a zsidó vallású hallgatókat, pofonok csattantak el, majd hógyolyózáppal fogadták a belépőket, akik okulva az elmúlt idők esetén, eltávoztak anélkül, hogy indexeiket alá tudták volna írni. Miután pedig az igazoltatás napokon át tartott, attól kellett tartaniok, hogy indexeiket nem tudják határidőig aláírni s ezáltal elvesztenek egy félévet. Bejelentették az eseti az Állatorvosi Főiskola rektorának, aki aztán erélyes kézzel vetett véget a felelőtlen elemek új akciójának. Egyben pedig bekérte Mohovits Dénes 22 éves állatorvosi főiskolai hallgató indexét azzal, hogy a tanári kar fegyelmi eljárása elé vonják, miután megállapították, hogy a zsidóverést és igazoltató eljárást Mohovits Dénes kezdeményezte.

Mohovits Dénes két nappal ezelőtt elment az Állatorvosi Főiskola rektori hivatalába, ahol indexének sorsa felől érdeklődött. Ott azt a választ kapta, hogy ügye még nincs elintézve, mert a tanári kar fegyelmi eljárása még nem végződött be s a tanácskozás eredményét csak a napokban hirdetik ki, amikor is a tanári kar írásban lefektetett határozatát kifüggesztik a főiskola aulájában levő fekete táblára. Ugy látszik a fegyelmi eljárás ránézve kedvezőtlen végzésének gondolata adta a fegyvert Mohovits Dénes kezébe, aki ma reggel ökokatestvérenek, Örtner Oszkár Bártfal-ucca 11. szám alatt levő lakásán főbelőtte magát. A mentők a Rókus-kórházba szállították. Mindezt ideig még nem tért magához, úgy, hogy öngyilkossága felől kihallgatni nem lehetett.

A grófnő táncol.

Huszezer kilométert táncolt végig életében egy orosz udvarhölgy.

A cári uralom társaságának, amely a nagy összeomlás előtt élte a világot Pétervárott, egyik legfinnpelebb jelensége volt Lambsdorf Leontine grófné, aki most nált meg, nyolcvan éves korában, száműzésében. Ha igaz Dante mondása, úgy nincs nagyobb fájdalom, mint visszaemlékezni a nyomoruság idejében életünk szerencsés napjaira: akkor a grófnét ugyancsak sok keserűség gyötörte élete végén. Mert fiatal években pazar bőségben kivette részét az élvezetekből. Pontos naplót is vezetett mulatozásairól, amelynek számai egy ritka tündöklő életről beszélnek ékesszólóan. Negyven évig volt Lambsdorf grófné a pétervári társaság csillaga s följegyzései szerint férjhezmenéséig nem kevesebb, mint 225 bálban vett részt, házassága után pedig 357

bálban volt. Azt is felírta, hogy leánykorában tizennyolc bérője akadt, ami aránylag nem is sok; annál többen: kétszázhetvenketten ostromolták szerelmi vallomásaikkal, amikor már férjes asszony volt, — de a grófné — mint felejtette — soha nem szegte meg a hitvesi hűséget. Pedig ezek közül százötven imádója kész volt arra, hogy nyomban feleségül veszi, ha férjétől elválk. Amiből kitűnik: mennyivel kívánatosabbnak tűnik fel egy hölgy a férfiak szemében, ha már valaki másból van körve.

Ami egyébként a bálózást illeti, jegyzéket vezetett még arról is, hány táncot járt: hétezerkilenc

százat, összesen 1800 táncossal. S a táncosait is jellemzi: 1200 közülük ostoba volt, 300 undmas, 23 szereteireméltó és csak három szellemes, ami nem nagyon közelgő a férfiakra; vagy pedig a grófnő volt nagyon is igényteljes. Sőt tovább ment, még azt is kiszámította, hogy mintegy 20 ezer kilométernyit táncolt. Mindebből látszik, hogy a grófnő nagyszerűen kimalatta magát s látszik hogy milyen pazar élet folyt a névparti Párisban, amíg lehanyatlott a régi dicsőség csillaga és a tündöklő báltermek egykori tüneményei csak emlékeik hamvadó tüze-nél melegedhettek a fillükbe csendülő édes kerítő hangja mellett.

Leszállítják a vámtarifákat.

(Bucuresti, január 26.) A kormány gazdasági bizottsága a jövő héten Constantinescu földművelésügyi miniszter lakásán ülést fog tartani, amelynek tárgya a vámtarifák további leszállítása lesz. A közel jövőben a kereskedelemügyi miniszterium elkészíti az új vámtarifáról szóló törvényjavaslatot, amelyet azonnal a kamara elé fognak terjeszteni. Kormánykörök véleménye szerint már el-

érkezett az ideje annak, hogy Románia kereskedelmi relációit szomszédjaival rendezze. Az erre vonatkozó tárgyalások csak akkor fognak megkezdődni, ha az új vámtarifa már életbe lépett. A román és a magyar kormányok között már megkezdődött a kereskedelmi tárgyalások előkészítése és a két kormány képviselői legközelebb Bucurestiben találkoznak.

Intim beszélgetés

a német császárral doorni kastélyában.

II. Vilmos, Wilson és a trójai faló. — Miért vesztette el Németország a háborút. — Elzász Lotharingia egy tó Francia- és Németország között. — A doorni remete bizalmas önvallomása.

Georg Sylvester Viereck, a kiváló amerikai újságíró több napon keresztül Vilmos császár vendége volt Doornban. A németek volt uralkodója a szó szoros értelmében kiöntötte lelkét az újságíró elé és elmondta a véleményét a világról, Németországról és magamagáról. Viereck érdekesítő cikkeket írt látogatásáról és a volt császár megjegyzéseiről, amelyet itt adunk.

II. Vilmos a beszélgetés elején kijelentette, hogy Németország azért vesztette el a háborút, mert Amerika beleavatkozott, ez viszont azért történt meg, mert Wilson ült az elnöki székben.

— Ha Wilson — ugynond — nem harap bele a háborús gondolatba, akkor Amerika sohasem járt szott volna akkora szerepet a világháborúban, mint amilyent játszott. Wilsonnak az volt az ambíciója, hogy a történelem úgy emlegetse a nevét, mintha ő lett volna a mai korszak legnagyobb embere. Ha ez az ambíció nem fűt, akkor mi tönkrevertük volna az antantot. De még az amerikai segítség ellenére is Németország majdnem elérte a győzelmet. Ha Wilson az ő tizennégy pontjába burkolt trójai lovat nem prezentálja a németeknek, akkor Németország tisztességes békét köthet és Európa nem lenne bolsevizálva. A németek, sajnos, nem értették az angolszászok fífikájához és ők maguk nyitottak rést a falakon, hogy az amerikai Ulyssesz ajándékát elfogadják. — Németország csakis azért kötötte meg a fegyverszünetet, mert bizott Wilson elnök beszédeiben és a tizennégy pontban. Ma már tisztán lát a világ. Wilson arra szánta programját, hogy a világot megé-

lje a demokrácia számára. Most azonban a nagy nemzetközi probléma akörül forog, hogyan lehetne a világot megmenteni a demokráciától...

A doorni remete elmondott ezután egy háborús történetet annak jellemzésére, hogy az amerikai katonák azt sem tudták, hogy tulajdonképpen miért harcol.

— A háború alatt — mesélte az excsászár — egyszer egy amerikai foglyot a német trónörökös elé vezettek.

— Miért harcolnak maguk tulajdonképpen? — kérdezte tőle a trónörökös.

— Nem tudom! — válaszolta a hadifogoly.

— Mégis, mégis — gondolkoztak csak — magának tudnia kell azt.

— Hát — hangzott a katonák válasza — én úgy tudom, hogy Elzász-Lotharingia egy nagy tó, amely Németország és Franciaország között terül el. A tó egyik partja Franciaországé, a másik partja Németországhoz tartozik. Franciaországnak joga van a tó felerészében halászni, azok az átkozott németek azonban nem engedték meg, hogy a franciák halászhasanak, ami az én nézetem szerint helytelen dolog.

Az excsászár nagyot nevetett, amikor elbeszélte a zamatos históriát. Majd komolyra válván az arca így folytatta:

— A lemondást és száműzést választottam, mert népemmel együtt hittem Wilson elnök ígéretében. Nem tudhattam előre, hogy az utánam következő kormány kiűrti Belgiumot és elfogad olyan megalázó feltételeket, amelyeket még soha veretlen népre rá nem kényszeríthettek. Azt mondták

nekem tanácsadóim, hogy a nép jóhiszeműen bizott azokban az ígéretekben, amelyeket a tizennégy pont szerzője eléje tett. Azt hitte a német nép, hogy a német köztársaság jobb feltételeket fog kapni a nyugati demokráciától, mint amilyent az a kormány kapott volna, amelynek én vagyok a feje. Azt mondták: „Ha ön a helyém marad, akkor vérontásra kerül a sor, úgy otthon, mint a harcúterem, a hadsereg nem fog önnek többé engedelmesskedni; de ha ön elmegy, akkor tisztességes béke lesz úgy otthon, mint külföldön”.

A beszélgetés végén Vilmos ama reményt fejezte ki, hogy a versaillesi béke revíziójára hamarosan sor fog kerülni.

Bélyeghiány Aradon.

Zavarokat idézett elő a postai tarifák felemelése.

(Saját tudósítónktól.) Egy hét óta általános a panasz, hogy nincsen levélbélyeg Aradon. A postai tarifa háromszorosra való emeléseivel megnövekedett a szükséglet és a raktáron volt készletek néhány nap alatt kifogytak. A posta nem számított az igények ilyen gyors növekedésére és így négyöt napon keresztül igen sok bélyegárúsítóhelyen nem lehetett bélyegot kapni, mert azok hiába kísérleteztek friss készletek beszerzésével, újabb ellátmányt nem kaptak. Beszélünk Bulzan Avram aradkerületi postafőnökkel, aki a következőket mondotta:

— Ma már ismét mindenütt megfelelő készlet áll a közönség rendelkezésére és így most már zavarok sehohsem következhetnek be. A tarifa felemelésével a levélforgalom semmivel sem csökken s így a háromszorosra növekedett igényeket nehéz volt hirtelen kielégíteni. A postahivatalokat nem hagyhattuk bélyeg nélkül és így az elárúsítók igények korlátozunk kellett. Az ajánlott levelek felbélyegzése elsőrendű fontosságú kérdés és így a postán levő készletet elsősorban erre tartottuk fenn. Bélyegellátmányunkat közvetlenül Bucurestiből kapjuk s bizony beletelik nyolc nap is, amíg egy-egy rendelés megérkezik. Most már nagyobb küldemény érkezett, bélyeg van mindenütt és néhány nap múlva újabb kétmillió ellátmány érkezik, úgy hogy most már a levélbélyegforgalmat a bélyeghiány nem akaszthatja meg és nem korlátozhatja.

AKI most megrendeli az „Aradi Közlöny“-t, az február elsejéig megjelenő példányainkat, valamint a karácsonyi, gazdag tartalmu 64 oldalas jubiláris számunkat teljesen díjmentesen kapja s az előfizetést csak február 1-től számítjuk.

Nem lesznek adószedők az aradi bankok

Az aradi pénzügyigazgatóság miért figyelmezteti az adóvallomásra kötelezetteket. — A pénzintézetek kivihetetlennek tartják a tervbevett ellenőrzést. — Két nyilatkozat a bankbetétek megadóztatása dolgában

(Saját tudósítónktól.) Legutóbb megjelent számunkban megemlékeztünk az aradi pénzügyigazgatóság amaz állítólagos szándékáról, hogy a bankbetétek ellenőrzése szempontjából betekinteni szándékozik a pénzintézetek könyveibe. Hogy ebben, a város pénzügyi és gazdasági életét kétségtelenül érzékenyen érintő ügyben a pénzügyi hatóságok intenciói teljesen tisztán és világosan álljanak, munkatársunk kérdést intézett az aradi pénzügyigazgatóság illetékes faktoraihoz s ott ez ügyre vonatkozólag a következő felvilágosítást kapta:

A pénzügyigazgatóság preventív figyelmeztetése.

— A pénzügyigazgatóság intézkedésének egyetlen célja van: adóvallomásra bírni a takarékpénztári betéttulajdonosokat. Az adóvallomási iver benyújtására kitűzött határidő ugyanis rövidesen lejár és ennek dacára csak nagyon kevesen tettek eleget vallomási kötelezettségüknek. Hivatalos kötelességünk, hogy az adótörvény előírásait minden rendelkezésünkre álló törvényes eszközökkel betartassuk és így erélyesebb intézkedés vált szükségessé azok ellen, akik nem tesznek eleget kötelezettségeiknek. Módot ad nekünk erre a pénzügyminiszterium egy most érkezett rendelete, amely a bankbetétek megadóztatásának ellenőrzését precizirozza. E miniszteri rendelet közzététele azonban semmiesetre sem adhat okot nyugtalanságra, mert hiszen az államnak sem érdeke zavarokat kelteni az adózók között, de nem jelenti azt sem, hogy közegeink máról-holnapra nekiinduljanak a pénzintézetek betéteinek ellenőrzésére. A pénzügyi hatóságok emez intézkedése jelen pillanatban csupán figyelmeztetés kíván lenni a betéttulajdonosok számára, hogy pontosan, tegyenek eleget állampolgári kötelességeiknek, mert ellenkező esetben módunk lenne arra is, hogy törvényes uton erélyesebben lépeshessünk fel az adóeltitkolók ellen. Hangsúlyozzuk tehát: semmi oka nincs a nyugtalanságra annak, aki adóvallomási ívét pontosan és a valóságnak megfelelően tölti ki. Mi megvárjuk a vallomási iver beérkezését és a bevallott betétek végösszegét összehasonlítjuk a pénzintézetek mérlegein feltüntetett betétek összegével. Ha e két összeg között nagyobb arányú eltérés mutatkozik, csak akkor kerülne sor a miniszteri rendeletben meghatározott ellenőrző lépések megtételére.

A bankok álláspontja.

Az Aradi Közlöny munkatársa ez ügyben különben kérdést intézett egy pénzintézeti szakférfihez is, aki a következő nyilatkozatot tette:

— Eddig egyáltalán nem tudunk és nem hallottunk oly intézkedésről, amely a betétek kamatainak kifizetését annak igazolásától tenné függővé, hogy a betéttulajdonosa az adóját kifizette-e, vagy sem. A Titulescu-féle adótörvény tervezete az osztalékra

nézve tervezett ílyesmit, amit — annak végrehajthatatlan volta miatt — elejtettek. Nem is tudom elképzelni, hogy ily rendelet kibocsátassék, mert az egyet jelentene, hogy a mi pénzszük országunkban még több pénzt tartanának a fiókokban, a hitel még drágább volna és a nyilvános ellenőrzés elől elrejtőző betétek révén az állam elesnék attól a biztos jövedelmétől is, amelyet a pénzintézetek a betétek tőkekamatadóiban pontosan beszednének. Azok az illetékes tényezők, akik a betétkamatok eltitkolásától félnek, jobban tennék, ha a betétkamat-adót sem fizetők és vastag százalékkal dolgozó privat-kölcsönzőket nyomoznák, vagy pedig azokat, akik egyéb busás jövedelmeket titkolnak el, mert a mai pénzérték mellett a betétkamatok a legtöbb ember jövedelmének

Egyesül a nemzeti és parasztpárt

A megegyezés küszöbén. — Döntő tanácskozások folynak Bucurestiben. — Pártkészlődések a községi választásra.

(Bucuresti, január 26.) A politikai élet központjában ma kétségtelenül a községi választások és ezzel kapcsolatban a nemzeti párt, mint a parasztpárt közötti együttműködési tárgyalások állnak, amelyek ma döntő fázisba jutottak el. A nemzeti párt végrehajtó bizottsága, Maniu Gyula elnökletével ülést tartott, amelyen Maniu hosszabb exposé keretében ismertette a legutóbbi napok eseményeit és elsősorban a községi választások váratlan kitűzésével kapcsolatos kérdéseket. Analizálta a nemzeti pártnak a többi politikai pártokhoz való viszonyát.

A parasztpárt ultimátuma.

A két párt közötti tárgyalások olyan stádiumba jutottak, hogy a nemzeti pártnak ma halaszthatatlannal nyilatkoznia kell, az együttműködést illetően. A parasztpárt Michalache aláírásával ellátott ultimátumszerű jegyzéket intézett a nemzeti párthoz és arra ma este tíz óráig végleges választ kér az együttműködés feltételeire vonatkozólag, a parasztpárt legutóbbi javaslata alapján. A parasztpárt fenntartja előbbi feltételeit, a két párt kolaborizálására a választás és a kormányzásra vonatkozólag, a parlamenti mandátumok egyenlő felosztásának elve alapján. Az ultimátum azzal végződik, hogy igénylő válasz esetén, az együttműködést még ma este proklamálják. Amennyiben azonban a parasztpárt negatív választ kap, úgy felmentve érzi magát a tárgyalások további folytatása alól, visszanyeri teljes akciósabadságát és egyszersmindenkorra letesz arról, hogy a nemzeti párttal az együttműködés kérdéséről tárgyaljon.

Az együttműködés mellett.

A nemzeti párt ma délutáni ülésén csaknem kizárólag ezzel a kérdéssel foglalkoztak. A párt nagy többsége — a jelentések szerint — az együttműködés mellett foglalt állást. Maga Argetoianu

kis hányadát képezik és ha elő is fordulna, hogy az ily betétek a tőkekamatadón kívül esetleg a globális adót — mert csak erről van szó — nem fizetnék, az kisebb baj, mintha az országban elszoktatják az embereket attól, hogy a pénzeiket megtakarítsák és azt a takarékokba vigyék. Azonban, ismétlem, a bankokra nézve ily intézkedés nem történt, abban nem hiszek, ha azt megkísérelnék, azt a gyakorlatban abszolút lehetetlen lesz végrehajtani és a bankokat mindenféle funkcióra lehet kötelezni, de arra, hogy adószedők legyenek, soha. Ezt sehoh, egyetlen országban sem próbálták meg.

A betétek ellenőrzése dolgában pedig azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a mérleg és az adóvallomások közt történendő összehasonlítás aligha vezetne célhoz, hiszen még a legpontosabb vallomás esetén sem egyezhet ez a két végösszeg, a bankbetétek igen számottevő részének tulajdonosai ugyanis nem kötelezhetők adóvallomásra, minthogy a betéteknek legalább egy jelentős százaléka külföldi pénz.

az egyik jelentékeny árnyalat ismert vezére, az együttműködés lehetőségéről nagy optimizmussal nyilatkozott. Kijelentette, hogy megbízása van Jorgától, a két vezető ellenzéki párt megegyezésének keresztülvételére. Aki a megegyezéssel elégedetlen, vonja le a konzekvenciákat.

Egyesül a nemzeti- és parasztpárt.

Az Averescu-párt együttműködési javaslatát levették a nemzeti és parasztpárt értekezleteinek napirendjéről és azt a megegyezés létrejötte után, együttesen fogják megtárgyalni. A nemzeti párt ma délelőtti tárgyalásainak befejezése után, Maniu Gyula a sajtó képviselői előtt a következő nyilatkozatot tette:

— Hangsúlyozni kívánom, hogy jogunk van optimizmusra. Minden remény megvan arra, hogy a megkezdett tárgyalások teljes eredményre fognak vezetni és a két legnagyobb ellenzéki párt együttműködése elé tornyosult akadályok eltávolíthatók lesznek. Most már csak annyi van hátra, hogy az időközben beérkezett javaslatokat megvizsgáljuk.

A pártok a választásról.

(Bucuresti, január 26.) Az Universul mai száma nyilatkozatokat közöl a községi választások kérdésében. Tatarescu belügyi államtitkár szerint a választásoknak szigorúan a községek érdekeinek keretei között kell mozogniok, a politikát ki kell kapcsolni. A kormány a prefektusok útján olyan listák összeállítását kívánja, a melyeken valamennyi párt és érdekképviselő közgazgatási és gazdasági kitűnősége szerepel. — Argetoianu a választások idejére az összes ellenzéki szervek összefogását kívánja a kormány ellen, csak az averescánusokkal nem hajlandó együttműködni, mert ezek nagyon megkönnyítették a liberálisok helyzetét. — Averescu tábornok szerint a választások elrendelése nagy hiba, mert a kor-

mány ezzel a lépéssel a saját érdekeit a községi érdekek fölé helyezte. Goga Octavian hajlandó együttműködni a többi ellenzéki párttal. Ez ügyben a néppárt igazgató választmányát holnapra összehívták.

Az egyesült ellenzék a kamara tegnapi ülésén deklarációt akart felolvasni a közgazgatási választások ügyében. Miután a Házat elnapolták, a deklarációt a sajtóban közlik.

Fehér golyó, fekete halál.

Közöm van az életedhez fiatalember. Abban a pillanatban, a mikor csodálatosan dus orgonailat tágujt a tudódbbe és azt hitted, hogy két női bokában van kifaragva az életed, boldogságod, sor-sod és egyéb ifjuj frázis-nagyszerűség; abban a pillanatban, a mikor egy buta fekete golyó miatt egy még butább ólomgolyóval kényszeredett mártírrá szándékoztak avatni a tulajdon ujjaid; abban a pillanatban, amikor egy kétségbeesett szegény özvegy öregasszony szaladt rendőri segítségért ostoba leveleid és ostoba gondolataid miatt: abban a pillanatban közöm lett az életedhez, a testvérem lettél szegény aradi fiatalember, akiről azt sem tudom: mi a neved, szép vagy-e vagy csunya, szőke-e vagy barna, nem ismerlek, nincs mit félnem, nincs mit várom tőled, tehát őszintén és igazán a testvérem lehetsz. És valószínű, hogy idősebb is, tapasztaltabb is vagyok nálad. Mert lásd fiam: mások is szerettek, mások is érezték egyszer az orgona különös bódulatát, mások is berzenkedtek, de ezek legfeljebb csak kacérkodtak a halállal, gyermekeim. Akik meghaltak a nőért, azok nagyon régen szerettek és nagyon ostobán éltek. Akkor még várak és várkisasszonyok, lovagok, erények, hosszú haj és hosszú alj, öröklött szokások és sötét századok voltak. Ma?... Nagyon kevés életfilozófiát engedél magadhoz, drága fiam. Vagy olyan konok legény vagy, hogy nem sajnálsz magad: az erőd, a jövőd, a huszegynehány éves ifju életedet? Nem mondta még neked senki, hogy a XX-ik században élünk, hogy párbajjelenes mozgalom van, hogy büntetőparagrafusok vannak, hogy segédek és orvosok jelenlétében is csak egy szimpla gyilkosságot követsz el hangzatos, de durva becsület-szósszal körítve?... Elhiszem, nem te vagy a hibás, a többi százezer se. De hidd meg: Ohnet sem az, fiam. Derblay Fülöp szomorú figurája elrettentő példa, a „hősieséget” csak a színész találja fel hamis pózban, hamis hanggal és csak a lelketlen nő szadizmusa viharzik az átlótt szívek felett. Meghallni nem kunszt fiam, élni igen. Igaza pedig csak az élőknek lehet. Akinek érthetetlen ostobaságból megöngyilkolt teteme felett egy szegény öreg anyja sir — mint a te anyád tette volna — az a halott hazug és gyáva, drága fiam, azt még a formásbokájú hiszterikák is kinevetik, a fehér-fekete golyó meséjével együtt... Jólesik, hogy örülsz, mert tovább láthatod a napot, hogy muzsikát hallhatsz, ezer és ezer asszonyt csodálhatsz, egyszóval, jólesik, hogy örülsz, amiért megmentetted az életed, fiam. (p. a.)

Briand jegyzéket küldött a magyar kormánynak.

A franciák jelenlétét követeli az új kihallgatásokon.
— Zadravetz elmozdították a tábori püspökségtől.
— Egy Habsburg-restauráció háborút jelent, mondja a Matin munkatársa.

(Budapest, január 26.) A frankhamisítás bűnyüének budapesti nyomozása teljesen befejeződött és az ügyészség is elkészült a terjedelmes vádirattal, amelyben 25 egyén ellen emelt vádat. A vádlottak közül 21 van letartóztatásban, négyen pedig szabadlábon vannak. Zadravetz István tábori püspök ellen is vádat emelt az ügyészség, aki a vádirat szerint tudott a frankhamisításról. Rendkívül érdekes herceg Windischgraetz Lajos védőjének nyilatkozata, amelyben a herceg vagyonát 60—80 millió koronára becsüli. Csak Magyarországon 8000 hold földje van, míg Csehszlovákiában még sokkal hatalmasabb birtok várományosa. A védő ezzel azt akarja bizonyítani, hogy a herceget nem anyagi okok késztették a hamisításra. Zadravetz Istvánt különben az ügyészség vádirata alapján a honvédelmi miniszter felmentette tábori püspöki állásától.

Briand a francia küldötteknek beavatkozási jogot követel.

A Havas Távirati Iroda jelenti: Briand francia miniszterelnök jegyzékben felszólította Clinchant budapesti francia követet, ragaszkodjék ahhoz, hogy a magyar kormány hatalmazza fel a francia küldötteket, hogy a frankhamisítás terheltjeinek kihallgatásánál legyenek jelen. Ezt a jelentést a magyar lapok erélyeshangú kommentárral kísérik. A Budapesti Hírlap azt írja, hogy a követelés sem a magyar törvényeknek, sem a nemzetközi jogy gyakorlatnak nem felel meg. Bethlen miniszterelnöknek s az egész magyar nemzetnek egész erejére szüksége lesz, hogy ezekben a nehéz napokban is megőrizze higgadságát és elhárítsa az országtól a keserű poharat. A Nemzeti Újság azt írja, a magyar közvélemény joggal elvárja a kormánytól, hogy a magyar törvényes álláspontnak szerezze érvényt és senkinek sem szolgáltatja ki Magyarország szuverenitását. A kormány kötelessége, hogy megfelelő diplomáciai formában hozza sürgősen tudomására ezt a francia kormánynak és kimerítő felvilágosításával tisztázza a francia kormány tévedését s egyben hárítsa el az országról a megengedhetetlen beavatkozást. A Magyarság kiemeli, hogy a francia kormány villámgyorsan adta meg válaszát báró Korányi Frigyes párisi magyar követ nyilatkozatára és arra az álláspontra amelyet Bethlen itthon a magyar szuverenitás megőrzésének nevez. A Világ szerint a baloldali blokknak az a felfogása, hogy Briand álláspontját nem lehet a magyar állam és nemzet szuverenitásának megsértése gyanánt tekinteni. Magyarországnak fontos érdeke, hogy a nyomozás fordulata és eredményei haladéktalanul a teljes nyilvánosság elé kerüljenek, mert a Magyarország ellen megszerzett vádolomhadjáratot

másként megdönteni nem lehet, mint a nyomozás eredményeinek és fordulatainak teljes publikálásával. Ha pedig Magyarország érdekei következményeképpen a nyomozást teljesen megvilágítják, akkor közömbös, hogy a terheltet kihallgatásánál a Banque de France vagy a francia rendőrség kiküldöttjei jelen vannak-e?

A parlamenti bizottság titokzatos munkája.

A frankügyben kiküldött parlamenti vizsgálóbizottság hétfőn

A franciák faggatják Windischgraetzet

A franciák feltett kérdésekre a legrövidebb időn belül választ várnak. A kérdések tömegében a Windischgraetzhez intézendő kérdések között szerepel, hogy a herceg köteles elmondani azokat a terveket, amelyeket elkészítettek ugyan, de végre nem hajtottak. Köteles elmondani a Schultze—Mészáros-féle szokolhamisítás történetét is. Tartozik előadni mindent a pénzhamisítási ügyben szereplő személyekről, azok jelenlegi hollétéről és tartózkodási helyéről. A többi kérdés a hamis pénz előállítására, a gépekre, a papír beszerzésére és a meg nem talált hamis bankjegyek hollétére vonatkozik. Köteles megmondani a herceg azt a chiffrét is, amelyet a hamis ezresek számozására használtak és hogy a chiffré kulcsát ki adta nekik.

Titkolóznak a franciák.

Jules Sauerwein, a párisi Matin világhírű és nagytekintélyű külpolitikai rovatvezetője, aki a napokban érkezett meg Budapestre, ma Bécsbe utazott, ahova valószínűleg követni fogja Doucet francia rendőrtiszt is, hogy utána járjanak a Bécsben talált nyomoknak. Sauerwein elutazása előtt hosszasan tanácskozott Clinchant francia követtel, aki a déli órákban találkozott Wawrecska cseh követtel és vele is hosszasan tárgyalt. A magyar újságírókat a francia követségen azzal utasították el, hogy rendkívül el vannak foglalva és különben sincs módjukban felvilágosítást adni. Benoist, a budapesti nyomozást vezető francia rendőrtiszt ma ugyan csak elutazott Budapestről, hogy Párisban újabb instrukciókat szerezzen és engedélyt kérjen arra, hogy a nyomozás terepénjét Németországra is kiterjeszthesse. A Pester Lloyd mai számban megállapítja, hogy a hágal nyomozás alapján csak Kovács Gáspár komornyikot és Rába Dezső hercegi titkárt tartóztatták le. — Herceg Windischgraetz Lajos és dr. Nádasy Imre országos főkapitány elfogatása a magyar hatóságok nyomozása alapján történt meg a miniszterelnök közbenjárására. A hágal kihallgatásokról szóló iratok csak kétszeri sikertelen lépés után a harmadik diplomáciai lépés következményeképpen kerültek Budapestre s így a nyomozásbeli késésnek nem a ma-

este tartotta első ülését a főrendiház épületében és az ülés tartamára a főrendiházat szigorúan elzárták az érdeklődők elől. Az ülés tartama alatt sem a képviselők, sem a hírlapírók nem érintkezhetek a bizottság tagjaival. Az ülésről csak rövid hivatalos közlést adtak ki és a sajtó csak ezt közölhette. Az Új Nemzedék arról értesül, hogy a bizottság legközelebbi ülésén gróf Bethlen István miniszterelnököt, Pesthy Pál igazságügyminisztert és Rakovszky Iván belügyminisztert hallgatja ki. Pesthy Pál a Ház folyosóján a Briand-féle távirattal kapcsolatban, — amelvet a politikusok oly nagy érdeklődéssel tárgyaltak — kijelentette, hogy jövő héten a legteljesebb mértékben világosság fog derülni a frankhamisítás ügyére.

gyar, hanem a holland hatóságok az okai.

Sauerwein leleplezése.

Egyideig az volt a helyzet, hogy Sauerwein elhalasztja Budapestről való elutazását, hogy Budapesten találkozhasson gróf Károlyi Józseffel ismeretes nyilatkozata ügyében, amelyben a gróf Magyarország több vezető államférfiáról kedvezőtlen hangon nyilatkozott. — Sauerwein azonban mégis elutazott, de elutazása előtt a következő kijelentéseket tette egy újságíró előtt:

— Elhatároztam, hogy magyar újságíróknak nem adok interjút, amíg Magyarországon meg nem szüntetik a sajtócenzurát.

Az újságíró meglepetten hallgatta Sauerwein kijelentését és megmagyarázta neki, hogy Magyarországon nincsen cenzura. Sauerwein erre a következőket felelte:

— Megérkezésem után órák hosszat beszélgettem magyar újságírókkal, nagyon komoly dolgokról és amikor reggel kezembe vettem a lapokat, megijedtem, hogy milyen semmitmondó szép szavakat adtak a számba, mintha legalább is felelős államférfi volnék. Ha a magyar lapok nem akarják leközelni amit mondok, majd megírom én mindezt a Matinba.

Az újságíró ezután gróf Károlyi Józsefnek a Matinban megjelent Horthy-ellenes nyilatkozatára terelte a szót, amelyre vonatkozóan Sauerwein a következőket mondotta:

— Nekem eszemágyában sem volt rektifikálási gróf Károlyi interjúját, amelyet a teljesen egészséges füleimmel hallottam. Különbem nem értem, hogy gróf Károlyi József nyilatkozata Magyarországon miért keltett olyan konsternációt, hiszen ő csak saját osztályát védte, ami természetes.

Jankovich Arisztid naplójával kapcsolatban kijelentette, hogy a Matin egyes részleteket kihagyott a közlés során, amelyek túlságosan érdekelnék a közönséget, de ezeket a nyomozás érdekében hagyták ki. A nyomozás még szerinte koránt sincs befejezve és idővel minden ki fog derülni. Majd az általános politikai kérdésekre terelődött a szó és Sauerwein ezekről így beszélt:

A Habsburg-restauráció háborút jelent.

— Teljes határozottsággal állíthatom, hogyha Magyarországon a Habsburg-család valamelyik tagját megkoronáznák, ez annyit jelentene, hogy negyvennyolc órán belül kitörne a háború. Ez a lépés nem volna tisztán belpolitikai természetű és nem lehetne Magyarország belügyének tekinteni. Az európai hatalmak semmiesetre sem tűrnének meg egy Habsburgot a magyar trónon és teljesen mellékes, hogy az illető Habsburgot Ottónak, Albrechtnek, vagy Józsefnek hívják. Magyarországnak feltétlenül más megoldást kell keresnie. Legnagyobb meglepetésemnek kell azonban kifejezést adnom, hogy Magyarországon nyílt szavazás van és kijelentem, hogy addig, amíg nem lesznek titkosak a választások, nem is lehet arról beszélni, hogy a nemzet milyen államformát akar. Tessék megkérdezni a népet, hogy milyen megoldást kíván.

Nyilatkozata végén még hangsúlyozta, hogy Magyarország csak úgy szerezheti vissza kivívott pozícióját, ha az ügyet teljesen felderítik és a bűnt gyökeresen megtörlölik.

Letartóztatott ügyvéd.

Az apja sírjánál fojták el az osztrák csendőrök.

(Budapest, január 26.) Szombat-helyi jelentés szerint az Ausztriához csatolt nyugatmagyarországi Rohonc községben tegnap az apja temetésén tartóztatták le dr. Marton Jenő ismert budapesti ügyvédet. Az osztrák csendőrök nem akadályozták meg abban, hogy a temetésen résztvegyen, de a temetés után letartóztatták és Felsőörrre szállították. Dr. Marton Jenőnek régebben Rohoncra az apjával együtt volt irodája és a nyugatmagyarországi részek elszakításának idején erős agitációt fejtett ki Magyarország mellett. Az ügyvédet a temető kapujában fojták el az osztrák csendőrök.

Szép vállak

alabástromfehér karok és kezek, fiatalos friss arc, a szeplők, ráncok, pattanások és egyéb bőrtisztáltságot teljes eltűnése járnak a

DIANA krém

DIANA szappan

DIANA puder

következétes használata nyomán.

SPORT

O Magyar birkozó győzelme. Helsingforsból táviratozzák: A finn fővárosban megtartott birkozóversenyen Keresztes magyar birkozó bajnok legyőzte Kiliost, a legkiválóbb finn birkozó egyikét.

O A cseh amatőr footballecsapat Portugáliában. Oportoból táviratozzák: Portugália és Csehszlovákia amatőr válogatottja 1:1 (0:0) arányban mérköztek. A csehek csak az utolsó pillanatokban egyenlítették ki

HIREK

Abbáziában már tavasz van.

Abbáziából írják nekünk: Abbáziában a szezon az idén úgy látszik előbb kezdődik, mint más esztendőben. Gyönyörű tavaszi napok köszöntöttek a Ouarnéróra és amíg otthon fázósan huzzák magukra az emberek a bundáikat, itt teljes pompájában ragyog a napsugár, sárguló narancsok himbálódznak a fákon és mindenfelé nyílik a kamelea meg az ibolya. A Lungomaren, a Szlatinán és a Südstrandon kabát nélkül sétálnak a fürdővendégek, akiknek legnagyobb része ezuttal is a magyarok közül rekrutálódik. A vonatok, a fiúmei hajó és a sűrűn közlekedő autókorréirák valóságos ontják a vendégeket. Megkezdődött a karnevál is, esténként Pierettekkel és Pierotokkal telnek meg a tánclokálok, repül a szerpentin, az uccákon vidám társaságok hirdetik a farsangot és a Palaceban pár nap múlva megtartják a szezon első nagy álarcosbálját. Gyönyörű tavasz van Abbáziában, ragyogóan szép májusi napok köszöntik január derekán a messziről érkező utasokat, akik bizony már első napon rájönnek arra, hogy itt semmi nem változott: az árak maradtak a régiek és a tavaszi napsütésben csak a Monte Maggiore ormáról csillogó hó mutatja, hogy tél is van a világon.

— Ki lesz a szenátus elnöke. Bucurestiből jelentik: A szenátus elnökévé Toni Iliescu jelenlegi alelnököt, Dimitriu szenátort, a közigazgatási reform végrehajtó-bizottságának elnökét és Nicolaescu prahovai szenátort jelölik.

— Lemond a besszarábiai archimandrita. Bucurestiből jelentik: Lapjelentések szerint Gurie besszarábiai archimandrita le akar mondani, mert konfliktusa támadt a kultuszminiszterrel és a szenátus fegyelmi bizottságával.

— Új német követ Budapesten. Berlinből táviratozzák: Schoen bárót, Németország jelenlegi athéni követét nevezték ki Németország budapesti követének.

— Az aradvármegyei prefektúra új titkára. Dr. Bejan Romulus, a nagyhalmán város most kinevezett főszolgabírája ma utazott ki járása székhelyére és a holnapi nappal már átveszi hivatalát. Az új főszolgabíró ünnepélyes beiktatása azonban csak a községi választások lefolyása után fog megtörténni és hivatalát csak azért veszi át ténylegesen már most, mert a szolgabíróság felhalmozódott restanciáit kell feldolgozni. Dr. Bejan Romulusnak az aradvármegyei prefekturától való távozásával Budai Jánost nevezték ki prefektusi titkárnak, aki a mai nappal át is vette új hivatalát. Budai János már gyakran látta el helyettesként a prefektusi titkár teendőit, s minden ténykedésével csak a közönség nagyrabecsülését és rokonszenvét érdemelte ki eddig is.

— Cuza a semmitűzés előtt. Bucurestiből jelentik: A semmitűzés ma tárgyalta Cuza professzor felhatalmazott tanári állásától való felfüggesztése ügyében a kormány ellen indított peréből kifolyólag emelt. Az ítéletet, amelyet az egész országban nagy érdeklődéssel

Készül Arad magyarsága.

Hogyan indul a választásba az aradi Magyar Párt. — Barabás Béla dr. nyilatkozata a folyamatbanlevő tárgyalásokról.

(Saját tudósítónktól.) Alig három hét választ el tehát bennünket a városi képviselőtestület megalakulásától és ez az idő szinte alig elegendő ahhoz, hogy a különböző pártok ezt a fontos és minden polgárt közvetlenül érdeklő alkotmányos ténykedést a megfelelő agitációval előkészítsék. Az idő rövidsége fokozottabb tevékenységre kényszeríti az aradi politikai pártokat, amelyek már meg is kezdték a választási akciót. Megindultak a pártközi tárgyalások, amelyek paktumok létrehozását, vagy a választási kooperáció valamely más formájának megalkotását célozzák.

Felkerestük ma Barabás Béla dr.-t, aki Zima Tibor távollétében egyedül vezeti a Magyar Párt ügyeit s a politikai pártokkal való tanácskozásokat, amelyekről Barabás Béla a következőket mondotta:

— Az aradi Magyar Párt már megkezdte tárgyalásait a különböző pártokkal, de semmiféle megállapodás addig nem jöhet létre közöt-

várnak, pénieken hirdeti ki a semmitűzők.

— Francia gyűjtés az erdélyi árvizkárosultaknak. Párisból jelentik: A francia szociáldemokrata munkásság gyűjtést indított az erdélyi árvizkárosultak felszerelésére.

— Adományok az árvizkárosultak javára. Ma nagyobb adományok folytak be dr. Robu János főpolgármesterhez, mint az árvizkárosultakat segélyező bizottság vezetőjéhez. A Román Vörös Kereszt Nőgyűjtés 10.000, Gutzjahr Mihály 2000, Bitumen aszfaltvállalat 2000, a Iosif Vulcan polgári iskola tanulóbizottsága 1000, a Bur-asztaltársaság 1000 lej adományozott. A mai adományok végösszege így 16.000 lej.

— A száz éves Gyulai Pál. Új centenáriummra készül a magyarság. Ma van száz esztendeje, hogy egy kolozsvári nemes magyar ember portáján megszületett Gyulai Pál, a kritikus-fejedelem, esztéta és ihletett poéta, kinek négyöt költeménye örökké fönnmaradó drága kincse a magyar irodalomnak. Gyulai Pál a magyar költészet klasszikus alakjaival, Vörösmartyval, Petőfivel, Aranyval a legbizalmasabb kapcsolatban állott. Magyarország politikai ujjászületése és megerősödése idején a legnagyobbaknak: Deákknak és Andrásynak megbecsült tanácsadója és legelső tollforgatója volt. Első sorban azonban kritikus munkássága az, amellyel új utat vágott az addigi komámasszony, komámóság kritikái rendszer elsekélyesedett mezején és határozott, komoly, alapos, kifejező kritikáival megmutatta, hogyan lehet napvilágra hozni egy irodalmi mű minden jellemző erényét és hibáját. Még azok is, akiket bántott kritikája, elismerték nagyságát és véleménye döntő volt korokon át. Születésének századik évfordulóján hálas kegyelettel áldoz Gyulai Pál emlékének a magyarság.

Tavaszi divatlapok
Sándor hírlapirodában Arad.

tünk, amíg nem ismerjük a Magyar Párt központjának állásfoglalását ez ügyben. A tárgyalásokat azért tovább folytatjuk, de megállapodásaink érvényét a cluji központ utasításaitól tesszük függővé.

A mai nap folyamán számos politikai párt vezetői keresték az érintkezést Arad domináló tömegű pártjának, a Magyar Pártnak vezetőjével. Barabás Béla dr. lakásán megjelent Demian Aurel dr., a liberális párt aradmegyei tagozatának elnöke és hosszasan tárgyalt a magyarság vezérével. Később felkereste Barabást Marsieu Iustin dr., a nemzeti párt aradi csoportjának elnöke, aki másfél óráig tartó eszmecsere-t folytatott vele. Majd a szociálista párt aradi szervezetének két megbízottjával tárgyalt Barabás Béla, de természetesen egyik párttal sem kötött végleges megegyezést. A beszélgetések anyagát a legközelebbi napokban a Magyar Párt illetékes fóruma elé terjeszti, amely a központ állásfoglalásának figyelembevételével dönt a kérdésben.

— Esküvő. Balogh Lujzika (Szalonta) és Csapó Mihály (Simionfalva) 23-án tartották esküvőjüket Salontán. (Minden külön értesítés helyett.)

— Letartóztatott bolsevik futárok. Bucurestiből jelentik: Cetate-Albaban a sziguranca ma letartóztatott két bolsevista futárt, akik kommunista propaganda-iratokat terjesztettek az országban.

— Kavarodás az újságírószabadjegyek körül. Bucurestiből jelentik: Az újságírószabadjegyeket február 28-ig meghosszabbították. A CFR. rendelkezése nagy meglepetést keltett, mert korábbi hírek szerint minisztertanácsos határozattal április elsőjéig történt a meghosszabbítás. A fővárosi sajtó erővel akcióra készül a szabadjegyek függőben levő kérdésének sürgős rendezése céljából.

— Készül a pengő papírja. Budapestről táviratozzák: Az új magyar pengőbankjegyek papírját a diósgyőri papírgyárban készítik, a gyártás már megkezdődött.

— Eltemették a craiovai áldozatokat. Craiovából jelentik: Ma temették el óriási részvét mellett a craiovai ház-katasztrófa szerencsétlen áldozatait. Az egyik halott Braun Izsák kereskedő iránt részvétekből a temetés ideje alatt az összes üzleteket zárva tartották. Az áldozatokat hatalmas néptömeg kísérte utolsó útjára, amely a temetés után a Lipsani-ucca felé fordult, hogy a katasztrófa színhelyét láthassa. — A jelentés szerint a mai napon a pince bejáratáig ástak le, de emberi holttest ma nem került felszínre. A katasztrófa eddig összesen hét halott és hét súlyosan sebesült áldozata van.

Február 2.

Sirota

világhírű zongoraművész
egyetlen hangversenye Aradon
Jegyek Oláhnál.

— Felhívás. Az aradi IV. rendőrkerület felhívja azokat a hadköteleseket, akik folyó évi február 5-én tartoznak bevonulni és akik a sorozás idején a negyedik kerületben laktak, hogy behívóparancsaik átvételére mielőbb jelentkezzenek. Ennek elmulasztását a katonai törvény szerint büntetik. Seful Circumscriptioni IV. Detesan, ss.

— Detőrészek Aradon. Icrip József ma reggel jelentette a rendőrségnek, hogy Bulv. Regele Ferdinand 15. szám alatti lakásából ismeretlen tettesek 5000 lej készpénzt elloptak. — Özv. Drechsler Józsefné feljelentést tett a rendőrségen, hogy lakásából több ezer lej értékű holmit loptak. A rendőrség mindkét ügyben nyomozást indított.

— Új találmány a számolás egyszerűsítésére. Kautz Sándor rendkívül egyszerű, praktikus és könnyen kezelhető szorzótáblát szerkesztett, amely olyan vállalatoknál, ahol sokat kell számolni, nélkülözhetetlen. A szorzó-tábla nemcsak, hogy nélkülözhetővé teszi az eddig használatos szorzókönyveket, hanem azokat teljesen kiküszöböli, mert jobb és egyszerűbb am azoknál. Egyszerű kartonlapra van felhúva s egyetlen táblázatból áll a szorzó-könyv számos lapja helyett. A szorzó-tábla a Kerpel-féle könyvkereskedésben kapható.

SZÍNHÁZ

Hármacska.

(Operettbemutató az aradi színházban.)

Vége egy operett, amelynek épkezlés szövege van és valóságos oázist jelent az operettirodalom sivatagában. Szellemes, ötletes szöveg és hangulatos, behízelgően kedves muzsika jellemzik a „Hármacska”-t, amely zene nélkül is biztos sikert jelentene, mert kitűnően felépített francia vígjáték. A zene csak fokozza a hatást, amelyet Csányi Mátyás dirigált kiválóan, akinek ma valósággal primadonnasikere volt. Nagyon sok tapsot kapott Csányi és a közönség a harmadik felvonás nyitányát megismételtette. Nagy sikere volt egy szeriöz betétnak is, amelyet Betegh Béby adott elő nagyon szépen. Zilahy Irén ismét elegáns, finom és decens volt, a színpad azonban rész kérték Barna Ancy, Gömörly Emma, Misoga, Kassay, Szabadkay és Jedy is, aki ezuttal bonvivánszerepben mutatkozott be előnyösen. A színpad és a rendezés ezuttal is jobbfélt dícsérik. (b. i.)

— Az aradi színház heti műsora. Szerdán és csütörtökön: Hármacska (Francia operett-uidonság.)

— A hangversenvek hangversenye lesz Sirota február 2-i fellépte. Csak egy olyan minden tekintetben — technika, átérés, zenei intelligencia, subtilis előadóképesség — fenomenális művész vállalkozhatik egy olyan műsornak az előadására, mint amilyent a nagy mester tűzött ki erre az alkalomra. Egy-egy száma külön egy-egy hangversenynek is beillik. Ezért érthető az a lázas izgalom, amellyel Arad zeneértő közönsége Sirota várja.

— A legszenzációsabb operettsiker a „Hármacska”, amely ma kerül színre másodszer az aradi színházban. Zilahy Irén, Betegh Bébi, Barna Ancy a női főszereplők. A humor Mísoga, Szabadkay, Kassay és

Gömöri Emma képviselik. A bonviván szerepben meglepetés Jódy Károly. Jakabffy ismét nagyszerűen rendez. Csányi kiválóan dirigál. A „Hármanckán” a legtekélyesebb és legkedvesebb francia operett. A műsört ez a kitűnő operett dominálja.

* Női statisztákat keres az aradi színház igazgatósága az „Orlow” operettre. Tizenhat csinos, jó megjelenésű statisztanőre van szükség. Munkájuk délelőtt 10-től 2-ig és délután 4-től 6-ig jelentkezhetnek a színházi irodában.

A MAZSOLA.

Külvárosi kávéházban történt. A vendég a mazsolás kalácsban egy legyet fedez fel és odahívja a tulajdonost.

— Egy légy van a tésztában, tessék megnézni.

A tulajdonos szemügyre veszi a kalácsot, aztán mentegetődzve mondja:

— De a többség mégis csak mazsola.

TÖRVÉNYSZÉKI TÁRGYALÁS.

Bíró: Maga azzal van vádolva, hogy félholtra verte a feleségét, az anyósát elzavarta a háztól, a gyerekeit pedig kitalagta. Miért tette mindezt?

Vádlott: Azért tekintetes bíró ur, hogy végre egyszer családi békét teremtsen...

ELRETTENTŐ PÉLDA.

Férj és feleség vitatkoznak.

— Az Istenért, hogy lehetsz oly megfontolatlan? Mára hívsz vendéget, amikor a cseléd itthagytott, a gyerekek kanyaróban fekszenek és minden percben várjuk a mama megérkezését.

— Épen ezért.

— Hogy értsem ezt?

— Az a hülye meg akar házasodni...

Orosz ultimátum Kinának.

Londonból táviratozzák: Pekin-i jelentés szerint a kínai központi kormány ma közzétette azt a jegyzéket, amelyet a szovjetkormány intézet hozzá a keletkínai vasutakkal kapcsolatos bonyodalmak ügyében. A jegyzék három napon belül követeli: 1. a rend teljes helyreállítását Mandzsuriában, 2. a keletkínai vasutakra vonatko-

zó szerződés teljesítését. 3. Ivanov vasutagazgató és a többi tisztviselő szabadonbocsájtását. A jegyzék így végződik: „Ha a kínai kormány bármilyen okból nem tudná a kérdés békés megoldását garantálni, akkor a szovjetkormány engedélyt kér, hogy a saját erejével biztosítsa a szerződés végrehajtását és a kölcsönös érdekek védelmét.”

MULATSÁG

— Az Ipartestület teaestélye.

A február 7-én tartandó teaestélyre serényen folynak az előkészületek. Az előjelekből ítélve, az Ipartestület idei mulatsága felül fogja múlni fényben és a megjelenetek számában az összes, eddig tartott iparos-bálakat. A Fehér Kereszt szálló nagytermében négy sátorral állítanak fel: a tea, a büffé, a cukrászda és a frissítő részére. Minden sátorban három védnőknő vezetése alatt a hölgyek egész sora fog közreműködni. A rendező-bizottság gondoskodni fog arról, hogy minden jelenlevő jól érezze magát. — Aki finom, inyenc ételeket akar fogyasztani, ott abban része lesz; de a rendezőség különösen ügyel arra, hogy minden enni és innivalót oly mérsékelt árban árussítsanak, amely összegért másutt az beszerezhető nem volna. Az árjegyzék minden sátorban ki lesz függesztve — így nem kell senkinek sem tartania attól, hogy túlzott árakat kell fizetnie. A rendezőség arra is ügyelni fog, hogy az estélyen semmi külön gyűjtést ne eszközöljenek. Így minden vendég, ki 50 lejt lefizet, nemcsak a beléptűdíjat fizette be, de egy teát, teasüteményt és egy egész éjjelre szóló jó mulatságot biztosít magának.

— Táncestély Kisjenőn az Iparos-otthonért. Az árvíz rettenetes pusztítást okozott Kisjenőn és rombadöntötte az iparosok székházát s tönkretette annak egész berendezését. A veszedelem elmúlása után mozgalom indult meg, hogy a székházát a társadalom segítségével újra felépíthessék és az iparosság akkoriban az izraelita jótekingony nőegylet agilis vezetőségét kérte fel, hogy a fontos és kulturális célra való tekintettel, vállalja el a műsoros estély rendezését. A kérés meghallgatásra is talált és a minden tekintetben kitűnően sikerült estély most zajlott le az úri kaszinó összes termeiben olyan anyagi és erkölcsi siker mellett, amilyenre nem igen volt még példa Kisjenőn. A műsor rendkívül nivós és irodalmi jellegű volt. Minden szereplője a lehető legjobbat nyújtotta. A műsört tánc követte, amely reggelig tartott.

— A lipovai református egyház mulatsága Radnán. Szombaton, f. hó 23-án rendezte a lipovai református egyház tánccal egybekötött színelőadását Radnán a Szálkay-féle szálloda nagytermében. A műsor ismétlése volt a Lipován nyolc nappal előbb tartott előadásnak. Bámulatos volt az a rátermettség, mellyel az összes szereplők szerepeiket alakították és bátran felvehetik a versenyt sok hívatásos társulat tagjaival. Mihelyi Duci prólógot mondott nagy hatással. Stoicovici Papica és Markocsán Sándor román nemze-

ti tánca oly hatást keltett, hogy meg kellett ismételnők. Azután következett a műsor kimagasló száma „Az obsitos” operett, melyben Schwarz Emilné mint nemzetes asszony a műkedvelőtől megszokott sablonos játékon és alakításon felül oly pompást nyújtott, hogy csak elragadtatással nyilatkozhatunk róla. Tichy Mimi, mint Mácsi úgy játszotta meg szerepét, hogy bármely hívatásos primadonnának büszkesége lehetne ez az alakítás. Gavrilovics Olga Piroška szerepében frenetikus hatást váltott ki a közönségből és ez a fiatal műkedvelő szubrett oly meglepő produkált, hogy nagy kár volna, ha — mint azt tehetsége megköveteli — nem a színpályára menne. Bausewein Elza, Kati szerepében nyújtott felejthetlent. A férfiak közül Kajdy László, ki a darabot rendezte is, Andris obsitos vítez szerepét játszotta drámai felkészültséggel, rutinnal, Markocsán Sándor, Tihmér szerepében szintén olyat nyújtott, amit műkedvelő-színpadokon látni nem lehet. Elsőrangban táncolt és a darab táncait is ő tanította be. Csudán György mint Százsorszép volt meglepően jó és oly alakítást nyújtott, hogy a közönség nem szűnt meg kacagni jelenése alatt. Mártonffy Emil mint Buzogány, nagyszerű öreg paraszt alakot kreált. Panajoth Tibor mint Jóska elsőrangú és elegáns volt. Grell Adolf a Bezirker szerepében volt kitűnő. Igen jók voltak még: Ferenczi Antal, ki három különböző szerepben nyújtott nagyszerűt. Ezenkívül Bausewein Éva, Mihelyi Duci, Imre Baba, mint kis Juliska, Schönbauer Ferenc és a többiek mind. Révai Emil a lipovai kereskedelmi iskola zenetanára, zeneszerző kísérite hegedűn a tőle megszokott művészettel, Wessely Irénke elsőrangú zongorajátékát. Az operett zenei részét is ő tanította be. Az egész est rendezéseért pedig Pálur Istvánt, az agilis lipovai ref. tiszteletest illeti babér, ki fáradságot nem kímélve küzd azért, hogy szegény kis egyháza érdekeit előmozdítsa és egy kis szellemi életet teremtsen Lipován. A mulatság úgy erkölcsileg, mint anyagilag nagyszerűen sikerült.

— Pincér-bál 1926. február 27-én az aradi Fehér Keresztben.

— Alarcos-bál Borosjenőn. Az inévi önkéntes tüzoltó-egylet 1926. február 13-án este 8 és fél órakor a „Hotel Central” összes termeiben saját pénztára javára alarcos-bált rendez.

Jön! Jön!
Scherlock Holmes
három kalandja.

— Nagy gyermek-karnevál lesz 31-én délután fél 5 órai kezdettel az aradi Központiban.

Hetedik: a gonosz esztendő.

Melyik a házasság kritikus éve.

Már nem egyszer felmerült a kérdés: vajon melyik a házasság kritikus éve? Mikor derül ki, hogy abban a nagy sorsjátékban, amelynek neve házasság, — csak ugyan főnyereményt csináltak-e a fiatalok? Mikor látnak ismét tisztán a szerelmesek, akiknek szemét — bölcs előrelátásból — Amor istenke bekötötte. Voltak és vannak, akik azt erősítik, hogy ez a kritikus fordulópont még az első év letelte előtt bekövetkezik. Az ábrándok csillogó, aranykődös világából a fiatalok már akkor lezuhannak a rideg valóság sáros földjére és kénytelenek beismerni, hogy nem ilyenek képzeltek a „biztos rév”-et, amelybe minden „tisztességes” embernek be kell eveznie. Néhány hó elég és már lefoszlik a sok valótlan-ság, amellyel ez a „hódító hadjárat” jár és feléjük borong a sötét beismerés, hogy mind a ketten vesztesek. Vannak azonban, akik amellet kardoskodnak, hogy a házasság kritikus éve a — hetedik esztendő. Egy szellemes angol hölgy, Lady Eliane Ford is ezt vitatja. Hét év alatt az apró csalódások, önámítások annyira felgyülemlekednek, hogy azokat többé elnyomni nem lehet. Hét év kell, míg a házastársak alaposan kiismerik egymást, az apró gyöngék lassan-lassan hibákká növekednek. Hét év alatt a házi tüzhely körül settenkedő rossz szellemek, az egyenetlenkedés, az elégedetlenség, a gyerekek miatti perlekedések, a cselédek okozta bajok, az el nem kerülhető gondok, az elmaradhatatlan rosszulletek, betegségek egy-egy puha, kellemes pelyhet ragadnak ki a meleg fészekből, amely így hova-tovább kényelmetlen, rideg lesz. Ha a kezdet megvan, jön a többi. Az asszony kezdi magát „elhanyagolt”-nak érezni, mert a férj nem ül örökké a szoknyáján, vagy mert nem vett meg egy kalapot. A férj észreveszi, hogy ő nem ur a háznál, mert az ebéd hideg volt, a sült odaégett és a mellényén hiányzik egy gomb. Az apró vilámlások erősebbek, gyakoriabbak lesznek és — rendszeren a hetedik évben — beüt a katasztrófa. Ezt mondja t. i. Lady Ford. Valahogy azonban nincs igaza az angol hölgynek. A házasságnak kritikus ideje nem az első, nem a hetedik, nem a tizedik év, hanem — az első nap. A mézeshetek első napjába már belecsempészhet a sors egy-egy keserű cseppet, amely megmérgezi a házastársak életét. Az uton, a vasúti kocsiban, amely be boldogan azért ültek, hogy majd titokban váltott csókok és lopott ölelések között mennek az örök derült ég, a fiatal házaspár Mekkája: Velence felé. — már bekövetkezhetik a kiábrándulás. S ez veszedelmesebb minden későbbi kritikus időpontnál.

KÖZGAZDASÁG.

Megkönnyítették az adóvallomások beadását.

Két új gyűjtőhelyet állított fel az aradi pénzügyigazgatóság.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi pénzügyigazgatóság tekintettel arra, hogy már csak néhány nap áll rendelkezésre az adóvallomások benyújtása céljából, az adóhivatalokon kívül még két helyet jelölt ki, ahol adóvallomások be-

nyújthatók. Az első kerülethez tartozók a pénzügyi palota I. emeletének 21. számú szobájában is benyújthatják vallomásaikat, a második kerülethez tartozók pedig a Kálvin János-uccsában levő pénzügyi laktanyában is beadhatják azokat.

Zürichben 2.22.50, Párisban 11.65 a lej.

Helyi valutaárak (Január 26.)
 Aru: Dollár 231, angol font 1100, cseh korona 6.80, francia frank 8.80, líra 9.20, dinár 4, schilling 32.50, márka 54, magyar kor. 305, svájci frank 44.
 Pénz: Dollár 230, angol font 1080, szokol 6.70, francia frank 8.60, líra 8.80, dinár 3.80, schilling 32.29, márka 53, magyar korona 315, svájci frank 43.
Kifizetések:
 Newyork 232.75, London 1168, Prága 6.91.50, Páris 8.76, Milánó 9.40, Zágráb 4.14, Bécs 32.90, Amsterdam 93.80, Berlin 55.67.50, Budapest 303, Zürich 45.30.

Zürichi tőzsdenyitás (Január 26.)
 Berlin 123.45, Amsterdam 208.12.50, Newyork 518.25, London 2520.50, Páris 19.25, Milánó 20.90, Prága 15.32.50, Budapest 0.0072.55, Belgrád 9.17.50, Bucuresti 2.22.50, Varsó 0.00072.50, Bécs 0.0072.97.50.

Zürichi tőzsdézárás (Január 26.)
 Berlin 123.40, Amsterdam 208.12.50, Newyork 518.25, London 2521.25, Páris 19.17.50, Milánó 20.90, Prága 15.34.50, Budapest 0.0072.55, Belgrád 9.17.50, Bucuresti 2.22.50, Bécs 0.0073, Varsó 0.00072.50.

Bucuresti-i tőzsdézárás (Január 26.)
Kifizetések: Páris 8.63, Berlin 55.25, London 1128, Newyork 230, Milánó 9.30, Zürich 44.60, Bécs 32.50, Prága 6.82.
Valuták: Napoleon 850, márka 54, leva 1.60, török líra 1.15, angol font 1116, francia frank 8.65, svájci frank 43.50, líra 9.30, drachma 2.88, dinár 3.95, dollár 229, lengyel márka 30, schilling 31.50, magyar korona 31.50, cseh korona 6.66.

= A papírdrágaság. Bucurestiből jelentik: A lapok és a nyomdavállalatok képviselői az iparügyi miniszteriumban tegnap értekezletet tartottak a papírárak felemelése ügyében. Constantinescu Tancred kijelentette, hogy interveniálni fog, hogy a papírelosztó hivatal továbbra is a régi árceneken bocsásson papírt a lapok és nyomdavállalatok részére, az eddigi

arányban és csak azért a mennyiségért kell magasabb árat fizetni, a melyet az eddigi kvótán felül vásárolnak. A miniszter mára a papírgyárosok képviselőit kéri magához.

= Adó- és illetékfelelősségek a timisoarai táblánál. Az aradi pénzügyigazgatósághoz érkezett írást szerint február 17-én az Aradi Villamosági R. T. bélyegilletéki és dr. Ajben Béla ügyvéd ítéleti illetéki felelősséget tárgyalja a timisoarai tábla. Február 3-án Góron Olivér bélyegilletéki, Lucuta Mihály forgalmi-adóügyi és az Acsev. bélyegilletéki ügyi felelőssége kerül tárgyalásra. A tárgyalások délelőtt 9 órakor kezdődnek.

Jön! Jön!
Scherlock Holmes három kalandja.

MOZI.

xx „A fehér apáca” nagyszerű előadásai az aradi Apollóban. Állandóan zsúfolt nézőtér előtt vetíti az Apolló a „Fehér apáca” c. szenzációs filmet, amelyet szombatig tart műsoron. A jegyek elővételben kaphatók az Apolló elővételi pénztáránál. Az előadások fél 5, 7 és negyed 10 órakor kezdődnek.

xx „Romola” nagy sikere az aradi Urániában. Nagy sikerrel vetíti az aradi Uránia mozgószínház a „Romola” című hatalmas filmet, a mely az olasz renaissance idejéből meríti témáját és amelynek főszerepeit Lilian és Dorothy Gish játsszák. A történelmi film érdekességét egy izgalmas szerelmi történet teszi bonyolulttá. Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

xx Jön! Sherlock Holmes három kalandja.

Felelős szerkesztő:
 RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Județului.

Kézimunka

rajzolva, keszve és kézzel Gebelinék, Smirnak, Párgonyók, Agylakörök. Mindenemti kézimunka anyagok nagy választékban. Smirna nyírás, monúrozás. Előrajzolás. Harisnyák szolid árakban. **ERNESZT** Arad, Str. Col. Piriol No. 1. Színház mögött 7416

Harisnya

női, férfi- és gyermek-harisnyák 20.- lejől 145.- lejéig! Selyem harisnya L. 158.-, Mellített harisnya (spricoll) 65.- lejől! Selyem sálak 188.- lejől! Reform nadrágok 65.- lejől! Kéztyúk 45.- lejől! Kötött Arak, csipkék, gombok, cörna-arak stb. rövidárak legolcsóbb beszerzési forrás! **Bogyó A.** ARAD, Strada Kálvin 2.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget. **OVAS.**

Mint hogy feleségemtől válófélben vagyok, érte semminemű anyagi felelősséget nem válllok.

669 Olesinger Győző.

Szerény igényeknek megfelelő, 2 két szobás lakásból álló

ház 250.000 lejért

a Piata A. Janca (Szabadság-t.) közelében átvehető 2 szobás lakással eladó. Megbízott Uramul-iroda Arad, Köpostával szemben.

Bérbeadó

február 1-től nagy, világos, száraz, cementezett pincehelyiség, mely raktárnak vagy műhelynek alkalmas, a Bulev. Reg. Ferdinand (Boros Bónitér) közvetlen közelében.

Értékesíthető!
Salgó B. Béla
 Arad, Strada Orlean (Karolina-u.) 5.

Egyszobás konyhás

jó lakás, butorral együtt 8000 lejért eladó. Bővebbet

GYÖRFFY „MURES”-irodájában Arad.

Lelépés nélkül átadó májusra

háromszobás, fürdőszobás lakás, azonkívül egy ötszobás irodának alkalmas lakás, valamint egy nagy világos uccai bejárattal pincoraktár, áruháza alkalmas, a főúton.

Érdeklődők adják le címüket az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 678

Lapkihordópár

jó fizetéssel felvétetik. -: Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Irodahelyiséget keresek

központban. **GEIER FERENC** Arad, Piata Avram Iosca 16. 674

Bankkölcsönöket

bel- és külvárosi hátsakra, Arad környéki földekre és egyéb ingatlanokra, legelőnyösebb feltételekkel kölcsönöztet. **H A A S Z** Irodája Arad, Str. Eminescu (v. Deak Ferenc-ucca) 12.

Kétszobás

udvari lakás, konyha, kamarával a belvárosban átadó. — Bővebbet: 16120

„Uramul”-iroda Arad, Köpostával szemben

Ipartelep vagy fatelep

részére kiválóan alkalmas 417. □-öl telekkel bíró magánház, a volt Kasza-uccában, egy szoba, konyhás lakásos új házzal 320 ezer lejért eladó. 000 Megbízott: 16123

„Uramul”-iroda Arad, Köpostával szemben

Bükk tűzifa,

valamint export módjában folyó téli vágású kész termelvényt keres felkötésre, esetleg tarolást a méta „**ULMUS**” Fakereskedelmi és Faipari Rt. BUDAPEST, V., Nádor-ucca 28. 678

Kétemeletes

üzletlen belvárosi bérházfele része 1,100.000 lejért eladó. Megbízott 16128

Uramul-iroda, Arad, Köpostával szemben

Újságmakulatura

ma még a régi árban 5 kgr.-os csomagokban :: magokban :: kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Az aradi APOLLOBAN szombatig Fehér apáca.
 Filmszenzáció. — Főszerepben:
LILLIAN GISH.
 Az előadások 5, 7, 10 órakor kezdődnek.

ILLITS BRISTOL
SZALLODA BUDAPEST. Kifűző konyha. Morsókelt árak. Kávéház.
 Dunaparton, minden elkényeztető kényelemmel.
Elsőrangú Duna-étterem és polgári étterem

Arad polgárai és iparosai esténként a „**METROPOL**” kávéházban találkoznak. Elsőrendű olgányaene! — Olcsó árak! — Figyelmes kiszolgálás! — Nyitva mindennap 3-ig! — Szives pártfogást kér: A TULAJDONOS.

György görög király Florenben telepedett le.

(Róma, január 26.) A La Natione című lap interjú közöl György exkirálytól, aki Erzsébet exkirálynéval együtt Florenben telepedett le. Az exkirály rámutat arra, hogy Görögországban a helyzet zavaros és nyugtalan, ami annak tulajdonítható, hogy a nép nem nyílváníthatja szabadon érzelmeit

és akaratát. A görög nép még nem juttatta kifejezésre akaratát az államforma kérdésében sem és ha tudnám — mondotta György exkirály — hogy a nép nem kíván monarchiát, én volnék az első, aki alávetné magát egy minden befolyástól ment és szabad akaratnyilvánításnak.

A mozigrófnő igazi báróné lett.

Agnes D'Esther „grófnő“, a világhírű filmstar édesapja évekig lakott egy nyomortanyán. — A baraklakástól a kis mozibérleten át a világhírű felé.

(Budapest, január 26.) A külföldön most egyre többet foglalkoznak a lapok Esterházy Ágnessel, a magyar származású filmprimadonnával, aki Berlinben házasságot kötött Eugen Corard báróval, az ismert pénzemberrel. D'Esther grófnő, ahogyan Esterházy Ágnest a filmekben nevezik, Esterházy Ferenc, Kolozsvár volt alpolgármesterének leánya.

Mikor a volt alpolgármester a román impérium elől a fővárosba jött, megkapta az egyik kismozibérletét. Ez a vállalkozása azonban nem sikerült s a jobb élethez szokott Esterházy Ferenc évekig lakott Kóbányán egy Juranics-uccai tömeglakásban, míg nemrég megkapta a Ráday-uccai új állami ház gondnokságát. A Ráday-ucca 32. számú házban tudósítónk felkereste Esterházy Ferencet és megkérte, beszéljen leánya karrierjéről. Esterházy magas, vállas, büszketartású, Kossuth-szállásos férfi.

— Most már, hála Istennek, minden jóra fordult — mondja boldogan. — Szomorú emlékeim vannak, felejteni szeretnék. Ha eszembe jut a Juranics-uccai tömeglakás, ahol sokadmagammal évekig laktam, nagyon meg vagyok elégedve sorssammal. Leányom kis színésznő volt a Városi Színházban, de nem érvényesült. Filmezni kezdett, kivitték Berlinbe. Egyszer csak mindenki D'Esther „grófnőnek“ kezdte nevezni. Leányom eleinte megdöbbenve tiltakozott a grófi cím ellen, de később belenyugodott. A filmvállalatok nem engedték el a „Gräfin“-t. Azóta sok sikere volt, legutóbb a sokat támadott Bettauer-film női főszerepét játszotta. Sajnos, az idén szokása ellenére nem látogatott meg bennünket, sőt néhány hét óta életjelet sem ad magáról. — Rajta kívül még két leányom van. Az egyik Ilona, a Renaissance Színház tagja, de nem játszik és nem igen érvényesült. Talán ha ő is filmezne...

Még egyszer vizsgázhatnak a bukott tanítók.

(Bucuresti, január 26.) A közoktatásiügyi minisztérium még egy utolsó vizsgát engedélyezett azoknak a tanítóknak, akik nem tették

le eddig a vizsgát román nyelvből, történelemből és földrajzból. Az utolsó vizsgát a húsvéti szünetben fogják megtartani.

A haldokló hadvezér.

Nikolajevics Nikolaj orosz nagyherceg végelgyengülésben szenved.

(Páris, január 26.) Orvosi jelentések szerint Nikolajevics Nikolaj orosz nagyherceg életbenmaradásához nincs remény. A nagyherceg a Szibériában kivégzett cári fivére, a világháború alatt az orosz hadsereg főparancsnoka volt. Megbetegsége az orosz militarizmusnak, akinek végső célja mindig arra irányult, hogy a cári trónt elfoglalhassa. Szuggesztív, hatalomravágyó egyéniségét nem egyszer használta fel a háborús és háború utáni idők irodalmára.

Már közeljárt hetvenedik életévéhez, mikor az orosz birodalom összeomlott, de megtörhetetlen életerővel, fiatalos frissességgel dolgozott a cárizmus visszaállításán. Hívelvel Párisban telepedett le és itt fentartotta az összeköttetést a nyugati diplomáciával. — Nikolajevics Nikolaj II. Miklós törvényes utódjának tekintette magát és a legelkeseredettebb harcot folytatta a trónért.

A távirat szerint a nagyherceg

végelgyengülésben szenved, szervezete nem bírja hetvenhatévnél tovább, orvosai feladtak minden reményt. Orosz szokás szerint most már meg is alakult a temetési bizottság, melynek hivatása a gyász formáinak előkészítése.

A kisantant-konferencia.

(Bucuresti, január 26.) A kisantant konferenciáját végleg február 20-ra tűzték ki. A konferencia programján szerepel az általános európai helyzet megvitatása, kapcsolatban a locarnoi szerződésekkkel, a kisantant közös eljárásának megbeszélése a leszereplési konferenciával szemben, a magyar kérdés, a budapesti frankhamisítással kapcsolatban. Az orosz probléma tekintetében fentartják azt a korábbi álláspontot, hogy minden tagállam teljesen szabad kezét kap az orosz kérdésben. A balkáni biztonsági szerződés kérdése nem szerepel a konferencia napirendjén.

APRO HIRDETÉSEK.

Tudrivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjaztunk szerint számítjuk. — Minden szó hirdetés ára hétköznap 3 lej — bani, vasárnap 4 lej. — Vastagabb betűvel 6 lej, illetve 8 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelölni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig veszünk fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 30 lej, vasárnap 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetéseket, amelyek tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse. * * * * * Hirdetéseket telefon utján is feladhatók, telefon szám: 151. * * * * *

Levelezés.

GYÖNYÖRÜSÉGEM. Boldoggá tettél! Boldogságomnál csak az Irántad való szerelmem nagyobb. Szenvedd. 663

Alkalmazás.

ÜGYNÖKÖK, férfiak-nők magas fizetéssel felvétetnek Braun, Arad, Calea Batorului 3. 477

FŐZNITUDÓ tisztességes MINDENES kerestetik azonnalra vagy február 1-re. Dr. Müller, Arad, Piața Mihai Viteazul (Ferenc-tér) 13. 602

ÜGYNÖKÖK felvétetnek, bármilyen fix állásban levő egyének foglalkozhatnak mellékesen ezen ügynökséggel és nagy mellékjövedelemre tehetnek szert. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 603

SZÖNYEGSZÖVŐLEÁNYT keresek. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 671

HÁZMESTERPÁR gyermektelen, az asz szony mindenestől takarítást vállaljon, kisebb lakás, fűtés, világítás és fizetés mellett felvétetik. Haász-iroda Arad, Str. Eminescu 12. 16580

KIFUTÓLEÁNY felvétetik Sándor Dezső gummitalpaló Arad, Str. Románului (Zrinyi-ucca.) 659

VARRÓNOK önálló munkaerők és tanuló lányok felvétetnek. „Romecar“ konfekciógyár Arad, Str. Bratianu 3. 660

VARRÓNÓ házakhoz ajánkozik, vidékre is megy. Cím Arad, Str. Virginia Hotoran (Erzsébet-u.) 37. 661

PÉNZBESZEDŐ irodaszolgát kaucióval keres részvénytársaság. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 657

ERZIEHERIN Deutsch-Französischs perfect, ertheilt aussich Hause grösseren Kindern vornehmer Familien, täglich von 3-6 Unterricht. Gefäll Antwort unter „Erstklassig“ bitte an die Adm. des Aradi Közlöny. 658

SZOBALÉÁNY jó bizonyítvánnyal február 1-re felvétetik. Érdeklődni lehet Arad, Str. Moise Nicoara (Petőfi-u.) 1. házmeztérénél. 664

ÁPOLÓNÓ nappalra felvétetik. Arad, Bulv. Dragalina (Apponyi-körut) 14. sz. földsz. jobb Székelyéknél. 675

FÖLDMŰVES iskolát végzett, gyakorlott, jól számoló egyén felvétetik. Ajánlatok bizonyítvány másolatokkal „Érelyes“ címen az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kéretnek. 673

ROMÁN levelezést napi egy-két órára is vállal román tisztviselő. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 668

TÉGLAVETŐMESTER 500.000-1.000.000 kizítégra veréséhez kerestetik. Ajánlatok Moldovan Miklós Arad, Str. Regele Ferdinand No. 14. 670

SZOBALÉÁNYT vagy bejárónőt sürgősen keres magános nő. Cím Győrffy „Mures“-irodájában Arad. 15221

Lakás.

KÉT SZOBA, előszobás, esetleg 3 szobás modern lakást keresek. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 630

NYUGDIJAS tisztviselő lakást adna intelligens nőnek, ki ellátásáról gondoskodik. Lehetséges közös háztartás is. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 667

HAJLANDÓ VOLNÉK 2000-2500 lelt fizetni egy elegánsan butorozott külön bejáratu szobáért február elsejére. Ajánlatokat Niculescu, Banca Româneasca Arad kér. 676

Vétel és eladás.

KÖHÖGÉS-, rekedtség ellen használjon Itto bonbonst. Készíti Földes gyógyszer-tár Arad. 527

ZONGORA, látcsó, kézimunka, ágyterítő, új és használt lendamasz asztalnemű, különböző férfi ruhák, háló, ebédlő, szalon, uriszoba berendezések, gyönyörű faragott és intarziás tükrök, antik fotelok, varrógép, Smith Premier írógép, keleti és helyben készített perzsaszőnyegek, futó szőnyeg, rézagy és mosdó, antik órák, antik ágy, álló villanylámpák, sörszervize, képek, disztárgyak, egyes butoradarok stb. eladók. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

30 GARNITURA vasalkatréz. Saft-féle szövőgéphez eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 607

ANTIK BUTOROKAT, porcelánokat, üvegárukat, különböző szobaberendezéseket, vitrineket, egyes butoradarokat, perzsa- és gyári szőnyeget, fehérneműket stb. bizományba veszek, s azok gyors eladásáról gondoskodom. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-ucca) I. em. jobb. 1000

EZÜSTÖT, ékszert, antik butort, zongorát, teljes modera lakás berendezéseket legmagasabb árrban veszünk. Vidékre utazunk. Salon Artistique Arad. 2601

MACULATURA PAPIR ma még a régi árban 5 klgros csomagokban kaphatók az Aradi Közlöny kiadójában. 500

Üzletek.

SZÁRAZ PINCEHELYISÉG villanyvilágítással azonnal kiadó. Arad, Str. Dorobantilor 26. (Neumann-üzlet.) 666

Ingatlan.

UJMIKELAKÁN egy kis magánház eladó. Cím Pálmai János. 677

Megvételre keresek

zongorákat, szőnyeget, butorokat, házakat, szőlőt, háztelket stb. „Victoria“ Iroda Arad, Piața Avram Iancu No. 21.

Singer varrógép eladó

majdnem új. Megtekinthető: „VICTORIA“ Irodában Arad, Piața Avram Iancu 21. 674

Lakások kiadók!!

1, 2, 3 szoba, fürdőszobás lelépés nélkül is. Butorozott lakások, fürdőszoba és konyhaszámálattal. Bővebbet „Victoria“ Irodában Arad, Pta Avram Iancu 21. 674

LICHTWITZ

LIQUEURS

Lapunkban egy hirdetés
jó tökéletesítés.

Utlevélvizumozás Arad legolcsóbb utlevélvizumozó helye
Megbízások KÜNSTLER VIZUMIRODA ARAD.
Dácia szállóval szemben ◀ Telefon 689. ▶ Bul. Reg. Maria No. 25